श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - आचार्य-१, सेमेस्टर-१	**प्रश्नपत्रम् - ५**	**गुणाः - ७०**
विषयः - पुराणेतिहासः	**कोड - CE-4.1.1**	**समयः - ०३-०६**
दिनाङ्कः - ९.१२.२०१६	**ग्रन्थः - पुराणविमर्शः**	

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ अधोलिखितयोः एकस्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या । ०४

(१) *अत्र सर्गो विसर्गश्च स्थानं पोषणमूतयः ।*
मन्वन्तरेशानुकथा निरोधो मुक्तिराश्रयः ॥

(२) *धर्मार्थकाममोक्षाणामुपदेशसमन्वितम् ।*
पूर्ववृत्तकथायुक्तमितिहासं प्रचक्षते ॥

प्रश्नः २ कस्यस्याप्येकस्य सविस्तरणोत्तरं लिखत । १२

१. अष्टादशपुराणानि विलिख्य कस्याप्येकस्य सारं लिखत ।
२. पुराणलक्षणं विलिख्य तन्महत्त्वं विस्तारेण लिखत ।

प्रश्नः ३ कयोश्चिद् द्वयोः लघूत्तरे लिखत । ०४

(१) व्यासस्य वचनद्वयं लिखत ।
(२) पुराणस्य पञ्चलक्षणानि लिखत ।
(३) चत्वारः आश्रामाः लेख्याः ।

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ४ कस्यस्याप्येकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गसहितं संस्कृते व्याख्या कार्या । ०४

(१) *त्र्य्यारुणिः कश्यपश्च सावर्णिरकृतव्रणः ।*
वैशम्पायनहारितो षड्वै पौराणिका इमे ॥

(२) *मन्वन्तरं मनुर्देवा मनुपुत्रा सुरेश्वरः ।*
ऋषयोंऽशावतारश्च हरेः षड्विधमुच्यते ॥

प्रश्नः ५ कस्याप्येकस्य सविस्तरेणोत्तरं लिखत । ०८

१. व-चतुष्टयमित्यत्रागतानां पुराणानां विस्तरेण परिचयो देयः ।
२. श्रीमद्भागवतस्य अर्थं विलिख्य दशमस्कन्धस्य सारांशं लिखत ।

प्रश्नः ६ अधोलिखितेभ्यः त्रयाणामुत्तराणि यच्छत । ०३

(१) व्यासस्य मातुः नाम किम् ?
(२) विद्यावतां कुत्र परीक्षा ?
(३) भागवते कति स्कन्धाः ?
(४) त्रिविधतापाः के ?

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ७ कस्याप्येकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गं संस्कृते व्याख्या कार्या । ०४

(१) *इतिहासपुराणाभ्यां वेदं समुपबृंहयेत् ।*

(२) *परमात्मा च सर्वेषामाधारः परमेश्वरः ।*
विष्णुनामा स वेदेषु वेदान्तेषु च गीयते ॥

प्रश्नः ८ कस्याप्येकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत । ०८

१. चातुर्वर्ण्यव्यवस्थां विलिख्य तद्धर्मान् लिखत ।

२. पौराणिकीं सृष्टिप्रक्रियां विलिख्य प्रलयस्य प्रकारविवेचनं कुरुत ।

प्रश्नः ९ केषाञ्चित् त्रयाणां लघूत्तराणि यच्छत । ०३

(१) ब्राह्मणस्य षड्कर्माणि लिखत ।

(२) ब्रत्रयं लिखत ।

(३) महाभारतस्य मङ्गलं लिखत ।

(४) रामायणे कति काण्डानि ।

चतुर्थान्वितिः (युनिट - ४)

प्रश्नः १० कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत । ०८

(१) *अर्थशास्त्रमिदं प्रोक्तं धर्मशास्त्रमिदं महत् ।*
कामशास्त्रमिदं प्रोक्तं व्यासेनामितबुद्धिना ॥

(२) *अहमेवासमेवाग्रे नान्यद् यत् सदसत्परम् ।*
पश्चादहं यदेतच्च योऽवशिष्येत सोऽस्म्यहम् ॥

प्रश्नः ११ द्वयोः कस्यचिदेकस्य उत्तरं यच्छत । ०८

१. वेद-पुराण प्रोक्तानां मुख्यदेवानां महत्त्वं प्रतिपादयत ।

२. पुराणशैलीं प्रदर्श्य अवतारवादस्य चर्चां विस्तारेण कुरुत ।

प्रश्नः १२ कयोश्चित् द्वयोः लघूत्तरे यच्छत । ०४

(१) अष्टाङ्गयोगस्य नामानि लिखत ।

(२) स्मृतिशास्त्रमर्थात् किम् ? व्युत्पत्तिं प्रदर्शयत् ।

(३) पुराणशब्दस्य प्रथमाविभक्तिं लिखत ।

=०=